

Kronika města Chomutova

1946

(dodatečný zápis)

<p>Reorganizace chomutovských železáren</p>	<p>Počínaje 1. lednem byly dva největší chomutovské podniky těžkého průmyslu – <i>Válcovny Mannesmannových trub v Chomutově</i> a <i>Poldina hut' v Chomutově</i> – začleněny do Spojených oceláren, n.p. Kladno (k jejich znárodnění došlo na základě dekretu presidenta republiky ze dne 24. 10. 1945).</p>
<p>Vytvoření subkomise MSK</p> <p>Zlepšení činnosti bytového referátu a městského úřadu</p>	<p>4. ledna se konala první schůze místní správní komise (MSK) v roce 1946. Její složení se rozšířilo o tříčlennou subkomisi, složenou z Josefa Vykouka (KSČ), J. Ondráčka (sociální demokracie) a Václava Salače (strana národně sociální).</p> <p>MSK rozhodla o opatřeních, které měly zlepšit jak činnost bytového úřadu tak i úřadování celé MSK; jmenovala nového referenta (místo zástupce Československé strany lidové, která ukončila spolupráci s MSK); dočasně změnila pracovní dobu (kvůli úspoře tepla a světla se mělo pracovat od 8.30 do 15.00 hodin a v sobotu do 13.00 hodin).</p> <p>Okresní správní komise (OSK) se 2. ledna rozhodla dosadit do bytového referátu MSK dosadit svého úředníka a bytový referát dočasně podřídit svoji pravomoci. Pro nesouhlas zástupců socialistických stran k tomu ale nedošlo a bylo přijato usnesení, že MSK musí zjednat nápravu sama.</p>
<p>Návštěva ministra Václava Kopeckého</p>	<p>16. ledna navštívil Chomutov ministr informací Václav Kopecký. Po příjezdu mu předseda MSK Emanuel Kalivoda nabídl pohoštění ve svém bytě. Ministr si prohlédl obvodovou úřadovnu ministerstva informací, umístěnou ve vile č.p. 1090 v Čelakovského ulici a v osm hodin večer měl projev v městském divadle. Po něm byla připravena večeře v restauraci III. mlýn, na kterou bylo pozváno asi 35 osob (zástupci města, představitelé významných chomutovských úřadů a pět zástupců z každé politické strany). Večeři hradila MSK, která na ní kromě nápojů a dalších potravin dodala i jelena z městských lesů.</p>

<p>Nový knihovník</p> <p>Místní osidlovací komise a organizovaný odsun Němců</p> <p>Ochrana přehrady</p>	<p>21. ledna MSK odsouhlasila přijetí Bohuslava Krčála (s platností od 1. února) jako městského knihovníka a přidělila knihovně jako dotaci na rok 1946 25 000 Kčs. 2. srpna 1946 se ale rada městského národního výboru rozhodla, že tuto dotaci knihovně nevyplatí, protože na ní nemá finanční prostředky.</p> <p>Dále ustanovila pětičlennou místní osidlovací komisi, která měla řídit odsun Němců z Chomutova. Pro tento organizovaný odsun se na přelomu ledna a února plánovalo zřízení sběrného tábora v dřevěných barácích pod Zátiším u Havlíčkovy ulice se společnou kuchyní, karanténním blokem a koupelnou. Jako další sběrné tábory sloužily shromažďovací středisko a stály ubytovací tábor pro Němce u Fibichovy ulice (v provozu již od loňského roku), bývalý tábor pro nuceně nasazené v Mannesmannových závodech a bývalý hostinec č.p 571 „Na Ruhlandě“ v Blatenské ulici. Stěhování Němců do těchto táborů bylo zahájeno na přelomu února a března. Pátý sběrný tábor byl zřízen na přelomu března a dubna v bývalé škole č.p. 641-642 v ulici 5. května u válcoven.</p> <p>V souvislosti s tímto odsunem zorganizovala chomutovská vojenská posádka na žádost MSK od 1. února mimořádné osmičlenné hlídky, které měly po dobu provádění odsunu hlídat přehradu na Kameničce a zabránit tak případné sabotáži. Vojenské hlídky střežily přehradu až do 5. října, pak je nahradili dva hlídači, placení z rozpočtu města.</p>
<p>Změny ve složení MSK</p> <p>Noví zaměstnanci</p>	<p>25. ledna odstoupil člen MSK Daniel Engl, kterého nahradil Alois Jícha a s platností od 1. února ohlásil svůj odchod – ze zdravotních důvodů i I. místopředseda MSK Josef Rambousek, kterého nahradil dosavadní člen subkomise MSK Josef Vykouk. Novým členem subkomise se 7. února stal nadporučík Karel Kramář (všichni KSČ).</p> <p>Do městského úřadu a městských podniků bylo přijato dalších patnáct nových zaměstnanců.</p>

<p>Městská hudební škola</p>	<p>V městské hudební škole zahájilo od 1. února činnost oddělení operního zpěvu a oddělení taneční.</p>
<p>Odmítnutí zřízení dvouleté rolnické školy v Chomutově a její dislokace do Údlíc</p>	<p>14. února projednávala OSK otázku zřízení dvouleté rolnické školy. Původně měla být umístěna v Chomutově, město ale nemělo pro školu k dispozici žádnou vhodnou budovu, MSK také odmítala poskytnout pro potřeby školy městský hospodářský dvůr „Anna“ protože „<i>tento tvoří kmenový majetek obce a nemůže být proto zcizen</i>“ a za vhodnější místo pro zřízení školy označila Údlice. OSK a Jednotný svaz českých zemědělců tuto neochotu MSK vytkly, vzaly ale na vědomí „<i>návrh na umístění školy v Údlících jako poslední možné řešení věci</i>“.</p>
<p>Zahájení organizovaného odsunu německého obyvatelstva</p>	<p>25. února byl z chomutovského nádraží vypraven první vlak s 1 192 Němci z politického okresu Chomutov v rámci organizovaného odsunu německého obyvatelstva. Do transportů byly zařazovány ucelené rodiny, transporty byly vybaveny předepsanou zásobou potravin na několik dní, zdravotnickým doprovodem a vojenskou ostrahou. Všechny transportní vlaky, odjíždějící během roku 1946 z Chomutova měly na čtyřicet vagónů a každý z vagónů byl určen pro třicet osob. Cílem prvního transportu byla americká okupační zóna v Německu.</p>
<p>Počátky městské knihovny</p>	<p>V únoru byl zahájen sběr českých knih pro městskou knihovnu, formálně ustanovenou o dva měsíce později.</p>
<p>Dar pro presidenta Edvarda Beneše</p>	<p>Předsedové MSK z Mostu, Teplic v Čechách, Duchcova, Bíliny a Chomutova se na přelomu února a března dohodli, že vyšlou desetičlennou delegaci k prezidentovi republiky. 2. března se chomutovská MSK dohodla, že k této příležitosti nechá ve zdejší továrně firmy Kienzle vyrobit pro Edvarda Beneše zvláštní dárek – hodiny, hrající část československé hymny.</p>

<p>Projev Josefa Davida</p>	<p>V městském divadle měl 4. března od půl osmé projev předseda Prozatímního národního shromáždění, národní socialista Josef David.</p>
<p>Vznik volební komise</p>	<p>Počátkem března byla ustanovena osmičlenná volební komise k přípravě červnových voleb do městského národního výboru a Národního shromáždění. Každá politická strana v ní měla dva zástupce.</p>
<p>Návrh na pomník popravených vojáků</p>	<p>7. března jednala MSK o návrhu organizace sociální demokracie postavit v Chomutově pomník příslušníkům zdejší posádky, umučeným a popraveným v době okupace: generálům A. Eliášovi a F. Kravákovi, majoru J. Šulcovi a štábnímu kapitánu T. Koubovi. Za jeho základ by měl sloužit pomník F. J. Gerstnera, do nějž by byla zasazena nová pamětní deska s jejich jmény.</p>
<p>Odsun Němců v březnu</p>	<p>18. března odejel z Chomutova druhý transport s odsouvanými Němci (1 201 osoba). Mimo něj byl ještě 26. března vypraven první transport 37 německých antifašistů (členů německé sociální demokracie). Oba transporty směřovaly do amerického okupačního pásma.</p>
<p>Změna ve složení MSK</p> <p>Budovy pro obchodní akademii</p>	<p>21. března se novým členem MSK stal František Kříž, jenž nahradil Aloise Jíchu (KSC). Ten se ze zdravotních důvodů nezúčastňoval práce komise již od 28. února</p> <p>Téhož dne rozhodla MSK o uvolnění domů č.p. 1275 a 1480 ve Školní ulici pro obchodní akademii. Úřadovna Sboru národní bezpečnosti (SNB), působící dosud v domě č.p. 1480 se měla přestěhovat do domu vedle okresní velitelství SNB v č.p. 1054 na rohu Benešova náměstí.</p>

<p>Změny ve složení MSK</p>	<p>Lidová strana obnovila spolupráci s MSK a 28. března do ní kooptovala své dva zástupce – Josefa Trmala a Františka Vobrátilka. Členem subkomise se stal další její zástupce – František Pospíšil.</p>
<p>Rozšíření pracovní povinnosti pro Němce a úklid města</p>	<p>4. ledna přijala MSK usnesení o rozšíření pracovní povinnosti pro Němce i na neděli, které 18. ledna potvrdila i OSK. Od 30. března získalo toto usnesení konkrétní podobu (pracovní povinnost platila pro muže i ženy, počínaje sobotním odpolednem, kdy měli odklízet trosky zničených budov, zasypávat příkopy, vykopané v době války, a uklízet město). 28. března se MSK usnesla, že dozorce na tyto mimořádné nedělní směny dodají jednotlivé politické strany (od dubna je pak nahradili vojáci). Za odpracovanou směnu měli Němci dostávat lístek (každou neděli jiné barvy), bez kterých jim následně nesměly být vydávány potravinové lístky.</p>
<p>Odsun Němců v dubnu</p>	<p>V dubnu byly z chomutovského nádraží vypraveny další tři transporty s německým obyvatelstvem (10. dubna 1 202 osoby, 20. dubna 1 201 osoba a 30. dubna 1 999 osob). 29. dubna odejelo ve zvláštním transportu ještě 329 německých antifašistů. Také všechny dubnové transporty směřovaly do amerického okupačního pásma.</p>
<p>Oslavy 1. máje</p>	<p>První poválečné oslavy Svátku práce proběhly na chomutovském náměstí 1. máje odděleně. Od 9.30 do 10.30 bylo náměstí propůjčeno národně socialistické, sociálně demokratické a lidové straně; od 10.30 na něm probíhala manifestace KSČ. O tomto pořadí rozhodla MSK 18. dubna.</p>

<p>Rozšíření subkomise MSK</p> <p>Počet obyvatelstva</p>	<p>2. května byla subkomise MSK rozšířena o Josefa Kabelku, člena Československé strany lidové.</p> <p>Podle vydaných potravinových lístků žilo v Chomutově na přelomu května a června asi 19 600 Čechů a 11 800 Němců, čekajících na odsun.</p>
<p>Oslavy pražského povstání</p>	<p>Na návrh Místní osvětové rady si Chomutov připomněl první výročí pražského povstání rozsvícením všech pouličních světel 5. května v šest hodin večer.</p>
<p>Oslavy konce války</p>	<p>První výročí konce druhé světové války oslavil Chomutov lampiónovým průvodem a ohňostrojem na Kamencovém jezeře. Slavnost uspořádala místní odbočka Svazu přátel SSSR.</p>
<p>Oslavy převzetí radnice</p>	<p>Převzetí chomutovské radnice do českých rukou (po 10. květnu 1945) oslavila MSK společnou schůzí s okresní správní komisí v zasedací síni radnice a slavnostní večeří na III. mlýně.</p>
<p>Předvolební manifestace</p>	<p>Na náměstí 1. máje proběhly předvolební manifestace: 23. května jí zde uspořádala KSČ a s hlavním projevem na ní vystoupil poslanec Prozatímního národního shromáždění Antonín Zápotocký. 24. května se zde konalo předvolební shromáždění národních socialistů a o den později sociálních demokratů.</p>

<p>Volby do Ústavodárneho národního shromáždění a rozdělení mandátů v plénu městského národního výboru</p>	<p>26. května v době od 8.00 do 16.00 hodin probíhaly v Chomutově volby do Ústavodárneho národního shromáždění. Město bylo rozděleno na čtrnáct volebních obvodů. Voleb se mohli zúčastnit pouze osoby s československým státním občanstvím. Volební výsledky byly známy v 20.30 hod. S jednoznačnou převahou 54,40 % hlasů zvítězila KSČ. Sociální demokraté a národní socialisté získali okolo dvaceti procent hlasů a lidová strana pět procent. Po vyhlášení výsledků vyvěsila KSČ - vzhledem k tomu, že získala nejvíc hlasů - na radnici rudou stranickou vlajku.</p> <p>Proporcionálně podle výsledků voleb do nejvyššího zastupitelského orgánu se změnilo i zastoupení politických stran v radě a v plénu nově vznikajícího městského národního výboru (MěstNV); ten byl ustanoven až 3. července.</p>
<p>Oslava presidentových narozenin</p>	<p>28. května uspořádal 9. pěší pluk chomutovské posádky na náměstí za spoluúčasti škol a obyvatelstva oslavy 62. narozenin presidenta Edvarda Beneše.</p>
<p>Odsun Němců v květnu</p>	<p>V květnu byly z chomutovského nádraží vypraveny další tři transporty s německým obyvatelstvem (13. května 1 204 osoby, 21. května 1 203 osoby a 31. května také 1 203 osoby). 23. května ještě odejelo ve zvláštním transportu 282 německých antifašistů. Všechny tyto transporty směřovaly do amerického okupačního pásma.</p>
<p>Archivář městského archivu</p>	<p>1. června nastoupil do městského muzea dr. Emil Puchmajer, kde měl vykonávat funkci správce městského archivu (MSK o tom rozhodla 11. a 14. května.)</p>

<p>Památník lidické tragédie</p>	<p>Při čtvrtém výročí vyhlazení Lidic, 10. června, byl odhalen památník lidické tragédie, nazývaný „Lidické světlo“ nebo „Věčný oheň“. Součástí slavnostního odhalení byla i polní mše, kterou před pomníkem mezi osmou a desátou hodinou dopoledne odsloužili kněží československé církve husitské.</p> <p>O postavení pomníku rozhodla MSK 25. dubna 1946. Měl mít podobu „<i>sloupu s hornickým kahanem, v kterém by hořel věčný oheň, přinesený štafetou z Lidic</i>“. Z bezešvých trubek jej postavily chomutovské válcovny. Během května pro něj městský stavební úřad vybral jako nejvhodnější místo zákoutí mezi radnicí a kostelem sv. Kateřiny.</p>
<p>Hornický den a přejmenování dolu „Julius“</p>	<p>Hlubinný důl „Julius“ u chomutovských válcoven byl 23. června, kdy se v Chomutově konal tzv. „hornický den“, uspořádaný pod záštitou náměstka předsedy vlády Klementa Gottwalda a ministra průmyslu Bohumila Laušmana, přejmenován na důl „Jan Žižka“. Oslavy „hornického dne“ doprovázela veselice, uspořádaná v městském parku.</p>
<p>Počet obyvatel Chomutova</p>	<p>21. června vzala MSK na vědomí, že se v Chomutově pro Čechy vydává 22 000 a pro Němce 7 000 potravinových lístků.</p>
<p>Příjezd volyňských Čechů</p>	<p>V červnu bylo do Chomutova přiděleno 45 rodin Čechů z Volyně. Byli ubytováni v prozatímním táboře v ulici 5. května u válcoven. Další rodiny volyňských Čechů přicházely do Chomutova během následujících měsíců.</p>

<p>Jmenování městského kronikáře</p>	<p>27. června se konala poslední schůze MSK. Její členové na ní pověřili předsedu MSK, učitele Emanuela Kalivodu, založením a vedením městské kroniky.</p>																						
<p>Odsun Němců v červnu</p>	<p>V červnu odejely do ruského okupačního pásma dva transporty s německým obyvatelstvem (12. června 1 225 osob a 24. června 1 207 osoby) a 25. června odejelo ve zvláštním transportu do amerického okupačního pásma 288 německých antifašistů.</p>																						
<p>Ustavující schůze ONV</p> <p>Volba rady ONV</p>	<p>1. července se od 13.00 hodin konala za řízení předsedy OSK Jaroslava Studenta ustavující schůze okresního národního výboru (ONV). Konkrétní poslanci ONV nebyli ve volbách 26. května voleni; do ustavující schůze je ze svých členů koptovali jednotlivé politické strany podle mandátů, přepočtených z výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění. Ve dvaatřicetičlenném plénu MěstNV KSČ získala dvacet mandátů, národní socialisté šest, sociální demokraté pět a lidovci jeden.</p> <p>Při volbě předsedy ONV získal Jaroslav Student 23 hlasy a Josef Danda 6 hlasů. Dále členové pléna zvolili tři místopředsedy a sedm členů rady ONV:</p> <table border="1" data-bbox="568 1518 1406 1973"> <tr> <td>předseda</td> <td>Jaroslav Student (KSČ)</td> </tr> <tr> <td>1. místopředseda</td> <td>František Vohradský (soc. dem.)</td> </tr> <tr> <td>2. místopředseda</td> <td>Josef Nosek (KSČ)</td> </tr> <tr> <td>3. místopředseda</td> <td>Miloslav Nuc (nár. soc.)</td> </tr> <tr> <td>Členové</td> <td>Jan Výborný (KSČ)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Karel Mráček (KSČ)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Miloslav Svěrák (KSČ)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Ing. Miloš Polanský (KSČ)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Josef Danda (KSČ)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Emanuel Kalivoda (soc. dem.)</td> </tr> <tr> <td></td> <td>JUC. Bohumil Kučírek (nár. soc.)</td> </tr> </table>	předseda	Jaroslav Student (KSČ)	1. místopředseda	František Vohradský (soc. dem.)	2. místopředseda	Josef Nosek (KSČ)	3. místopředseda	Miloslav Nuc (nár. soc.)	Členové	Jan Výborný (KSČ)		Karel Mráček (KSČ)		Miloslav Svěrák (KSČ)		Ing. Miloš Polanský (KSČ)		Josef Danda (KSČ)		Emanuel Kalivoda (soc. dem.)		JUC. Bohumil Kučírek (nár. soc.)
předseda	Jaroslav Student (KSČ)																						
1. místopředseda	František Vohradský (soc. dem.)																						
2. místopředseda	Josef Nosek (KSČ)																						
3. místopředseda	Miloslav Nuc (nár. soc.)																						
Členové	Jan Výborný (KSČ)																						
	Karel Mráček (KSČ)																						
	Miloslav Svěrák (KSČ)																						
	Ing. Miloš Polanský (KSČ)																						
	Josef Danda (KSČ)																						
	Emanuel Kalivoda (soc. dem.)																						
	JUC. Bohumil Kučírek (nár. soc.)																						

<p style="text-align: center;">Členové pléna ONV</p> <p style="text-align: center;">Zdravíce státním představitelům</p>	<p>V plénu prvního ONV dále zasedalo následujících jedenadvacet poslanců:</p> <table border="1" data-bbox="592 300 1382 797"> <thead> <tr> <th>KSČ:</th> <th>Národně socialistická strana</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Josef Veškna</td> <td>Václav Novák</td> </tr> <tr> <td>Karel Šamberger</td> <td>Josef Ctibůrek</td> </tr> <tr> <td>Antonín Hrdina</td> <td>Karel Šembera</td> </tr> <tr> <td>Rudolf Brom</td> <td>Emerich Pronteker</td> </tr> <tr> <td>Věra Hoppová</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Václav Blažek</td> <td>Sociálně demokratická strana</td> </tr> <tr> <td>Štěpán Machart</td> <td>Karel Blecha</td> </tr> <tr> <td>Čeněk Kratochvíl</td> <td>Ladislav Schönfeld</td> </tr> <tr> <td>Ing. Jaroslav Dosoudil</td> <td>Josef Běžecký</td> </tr> <tr> <td>Blažena Kožešníková</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Jan Malý</td> <td>Lidová strana</td> </tr> <tr> <td>Milada Šlajová</td> <td>Ladislav Hrdý</td> </tr> </tbody> </table> <p>Na závěr ustavující schůze schválili její účastníci pozdravné telegramy, které byly zaslány prezidentu E. Benešovi, designovanému ministerskému předsedovi K. Gottwaldovi, ministru vnitra V. Noskovi a předsedovi Zemského národního výboru v Praze L. Kopřivovi.</p>	KSČ:	Národně socialistická strana	Josef Veškna	Václav Novák	Karel Šamberger	Josef Ctibůrek	Antonín Hrdina	Karel Šembera	Rudolf Brom	Emerich Pronteker	Věra Hoppová		Václav Blažek	Sociálně demokratická strana	Štěpán Machart	Karel Blecha	Čeněk Kratochvíl	Ladislav Schönfeld	Ing. Jaroslav Dosoudil	Josef Běžecký	Blažena Kožešníková		Jan Malý	Lidová strana	Milada Šlajová	Ladislav Hrdý
KSČ:	Národně socialistická strana																										
Josef Veškna	Václav Novák																										
Karel Šamberger	Josef Ctibůrek																										
Antonín Hrdina	Karel Šembera																										
Rudolf Brom	Emerich Pronteker																										
Věra Hoppová																											
Václav Blažek	Sociálně demokratická strana																										
Štěpán Machart	Karel Blecha																										
Čeněk Kratochvíl	Ladislav Schönfeld																										
Ing. Jaroslav Dosoudil	Josef Běžecký																										
Blažena Kožešníková																											
Jan Malý	Lidová strana																										
Milada Šlajová	Ladislav Hrdý																										
<p style="text-align: center;">Ustavující schůze MěstNV</p>	<p>3. července se od 15.00 hodin za řízení dosavadního předsedy MSK Emanuely Kalivody konala ustavující plenární schůze MěstNV. Konkrétní poslanci do pléna MěstNV nebyli ve volbách 26. května voleni; do ustavující schůze je ze svých členů kooptovali jednotlivé politické strany podle mandátů, přepočtených z výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění. Ve dvačtyřicetičlenném plénu MěstNV tak KSČ získala třiadvacet mandátů, národní socialisté devět, sociální demokraté osm a lidovci dva.</p> <p>Zástupci národně socialistické strany neprosadili požadavek na místo prvního místopředsedy MěstNV (byl zamítnut, protože nezískali třetinu mandátů v plénu). I když zůstali v plénu MěstNV, odmítli kvůli tomu přijmout jakékoli funkce v radě a komisích národního výboru a lze se domnívat, že od jejich členů pocházela většina z devíti až deseti prázdných lístků, odevzdávaných při volbě předsedy a prvních dvou místopředsedů. O funkci třetího místopředsedy, kterou národní socialisté odmítli obsadit, se přihlásila KSČ a volbu do ní provedli pouze její členové.</p>																										

**Volba
předsednictva a
rady MěstNV**

Do předsednictva a rady MěstNV zvolili členové pléna následujících čtrnáct osob:

předseda	Václav Strejc (KSČ)
1. místopředseda	Miroslav Blažek (KSČ)
2. místopředseda	Jaroslav Hájek (soc. dem.)
3. místopředseda	Josef Pelc (KSČ)
Členové rady MěstNV:	Boris Bořík (KSČ)
	Ladislav Boušek (KSČ)
	Jaroslav Čunát (KSČ)
	Ing. Jaroslav Šťastný (KSČ)
	František Podolka (KSČ)
	František Lener (soc. dem.)
	Josef Ondráček (soc. dem.)
	Karel Prášil (nár. soc.)
	Rudolf Parkán (nár. soc.)
	Josef Truksa (nár. soc.)

V plénu prvního MěstNV dále zasedalo následujících dvacet osm poslanců:

**Členové pléna
MěstNV**

Zdeněk Hoch	Karel Křepela
Karel Pytlík	František Vobrátilék
Alois Jícha	Josef Trmal
Josef Valeš	Jaroslav Pospíšil
Václav Kapoun	Stanislava Švábková
Jan Vodrážka	Josef Kraček
Gusta Vránová	Rudolf Jedlinský
Pavel Truneček	Václav Herman
Josef Nečesaný	Karel Klečka
Josef Anton	Josef Dařílek
A. Kratochvílová	Rudolf Haas
Antonín Král	František Bárta
Rudolf Kodera	Anna Voborská
Josef Pajer	Vladimír Klimeš

Ustavující plenární schůze MěstNV skončila přijetím návrhu člena rady MěstNV ing. J. Šťastného, aby ve velké zasedací místnosti radnice byl vyvěšen obraz generalisima Stalina.

<p>Zacházení s Němci v internačním středisku</p>	<p>4. července se ministerstvo vnitra v Praze zabývalo připomínkami o špatném zacházení se zajištěnými Němci v internačním středisku v Chomutově. Podle vzpomínek německých pamětníků se celkový počet zemřelých osob v chomutovském internačním středisku pohyboval okolo dvou set. Podle předběžného a rámcového odhadu českého historika se v internačním středisku Chomutov „<i>celková úmrtnost od května/června 1945 do konce roku 1946 přiblížila nebo i překročila hranici sta případů</i>“. Tento odhad je ale pravděpodobně „<i>spodní hranicí skutečného počtu</i>“.¹</p>
<p>20. výročí Československé legionářské obce</p>	<p>14. července proběhly oslavy dvacetiletého trvání chomutovské organizace Československé obce legionářské (založena 6. července 1926). Při té příležitosti jí byl znovu udělen původní předválečný prapor, jenž byl za okupace uschován.</p>
<p>Rozdělení komisí MěstNV</p>	<p>15. července došlo na první schůzi rady MěstNV k dohodě o rozdělení jednotlivých komisí, řídicích činností stejnojmenných referátů MěstNV. Členové KSČ se stali předsedy komise personální, stavební, finanční, kulturní, bezpečnostní, evakuační, komise pro městské podniky a komise pro správu národního majetku. Sociálně demokratická strana obsadila místa předsedů v komisích zemědělské, živnostenské a sociálně zdravotní. Národně socialistická strana podle svého prohlášení z ustavující plenární schůze MěstNV z 3. července nechtěla přijmout vedení žádné komise; rada MěstNV proto rozhodla o přidělení komise zásobovací a politické straně sociálně demokratické a o přidělení komise bytové straně lidové. Protože lidová strana neměla žádného zástupce v radě MěstNV, zastupoval lidoveckého předsedu bytové komise v radě MěstNV člen KSČ B. Bořík.</p> <p>Předsedy a členy komisí zvolilo plénum MěstNV na svém druhém zasedání 19. července.</p>

<p>Počet obyvatel v Chomutově v červenci</p>	<p>Koncem července bylo v Chomutově vydáno 21 240 potravinových lístků pro Čechy a 5 685 pro Němce.</p>
<p>Hroby ruských vojáků</p>	<p>26. července rozhodla rada MěstNV o udržování hrobů padlých a zemřelých ruských vojáků z prostředků města a o oddělení vojenského a civilního hřbitova.</p>
<p>Odsun německého obyvatelstva v červenci</p>	<p>V průběhu července bylo z Chomutova do ruského okupačního pásma vypraveno celkem pět vlakových transportů s německým obyvatelstvem (11. července 1 206 osob, 15. července 1 207 osob, 18. července 1 211 osob, 24. července 1 205 osob a 30. července 1 213 osob). 12. července také odejel do amerického okupačního pásma poslední transport chomutovských antifašistů (291 osoba).</p>
<p>Změna v radě ONV</p>	<p>8. srpna nahradil Josef Pavlík v radě ONV Josefa Dandu, kterého okresní vedení KSČ vyloučilo ze strany a zbavilo všech funkcí.</p>
<p>Slavnost KSČ</p>	<p>Městská organizace KSČ uspořádala 11. srpna na náměstí a v parku slavnost „<i>ke dni sbratření dělníků, rolníků, živnostníků a inteligence</i>“, které se měl zúčastnit ministr vnitra Václav Nosek. Rada MěstNV vyzvala 2. srpna všechny majitele a národní správce domů, aby své domy vyzdobili státními vlajkami. 9. srpna pak rozhodla, že výzdoba zůstane nezměněna, i když se ministr vnitra účast na slavnosti odřekl.</p>

<p>Přípravy stavby nové přehrady</p>	<p>V letních měsících byly provedeny první průzkumné sondy, testující možnost výstavby nové přehrady na pitnou vodu na Křimovském potoce v Bezručově údolí, na kterých se pracovníě podílelo i deset Němců z Chomutova (po jejich odsunu je v listopadu nahradili čeští dělníci). Technická kancelář pro řízení přípravných prací byla zřízena v hotelu III. mlýn. Realizaci těchto prací schválila rada MěstNV 15. srpna a plénum MěstNV 30. srpna.</p>
<p>Demonstrace za připojení Slezska</p>	<p>16. srpna proběhlo v městském divadle manifestační shromáždění, požadující připojení Slezska k Československé republice.</p>
<p>Přidělení cihelny ve Všehrdech</p>	<p>Jako náhradu za znárodněnou elektrárnu a plynárnu se 23. srpna rada MěstNV rozhodla požádat o přidělení zkonfiskované cihelny ve Všehrdech do majetku města. Plynárna a elektrárna byly od ostatních městských podniků odloučeny ke dni 1. září.</p>
<p>Změna v MěstNV</p>	<p>30. srpna byl za člena MěstNV zvolen Silvestr Kladenský (nár. soc.), který nahradil resignovavšího člena téže strany Josefa Truksu. Na plenární schůzi MěstNV 23. října zvolili přítomní členové národně socialistické strany místo Truksy za nového člena rady MěstNV Karla Klečku.</p>
<p>Odsun Němců v srpnu</p>	<p>V průběhu srpna odjelo do ruského okupačního pásma dalších pět transportů s německým obyvatelstvem z okresu Chomutov (10. srpna 1 212 osob, 14. srpna 1 207 osob, 22. srpna 1 197 osob, 23. srpna 1 134 osob a 29. srpna 1 219 osob).</p>

<p>Výměna předsedy a další personální změny ONV</p>	<p>5. září se plénem ONV zabývalo personálními změnami. Okresní vedení KSČ odvolalo 3. srpna z členství ONV Josefa Dandu a Blaženu Kožešníkovou a 29. srpna pak také Jaroslava Studenta; a na jejich místa kooptovalo Marii Krejzovou, Františka Nymfu a Františka Béma.</p> <p>Na otázku V. Nováka proč byl odvolán předseda ONV J. Student, odpověděl M. Polanský, <i>„že jest to věci strany komunistické... a že strana není povinna sdělití důvod odvolání“</i>.</p> <p>Novým předsedou ONV byl zvolen Josef Pavlík a do rady ONV místo Josefa Dandy Rudolf Brom.</p>
<p>Průtahy při odsunu</p> <p>Nepořádky ve sběrném středisku</p> <p>Prodej zkonfiskovaného nábytku</p>	<p>6. září se rada MěstNV zabývala průtahy při odsunu Němců, způsobenými neúplnostmi rodin. Některý z členů rodiny byl přikázán na nucené práce mimo okres Chomutov a jeho zaměstnavatel jej odmítal vydat zpět, což bránilo evakuaci, protože do Německa mohli být odsunováni pouze úplné a ucelené rodiny. Zazněla zde rovněž kritika poměrů ve sběrném táboře v ulici 5. května u válcoven – <i>„Zaměstnanci, pověřeni správou tohoto tábora nemají smysl pro odpovědnost..., Němci v táboře ubytovaní se pod různými záminkami vyhýbají práci, za Němkami docházejí Češi apod.“</i></p> <p>Rada rovněž odsouhlasila okamžitý výprodej nábytku, zkonfiskovaného Němců a uloženého v internačním středisku v bývalé sklárně v ulici Na Moráni.</p>
<p>Otevření městské knihovny</p>	<p>V neděli 15. září v devět hodin dopoledne byla slavnostně otevřena městská knihovna v domě č.p. 375 v ulici dr. Farského. V jejím knihovním fondu se k tomuto dni nacházelo 1 385 svazků.</p>

<p>Přejmenování Bezručova údolí</p>	<p>Ve dvě hodiny odpoledne téhož dne (15. září) vyšel ze sportovního hřiště u městského parku průvod, doprovázený kapelou a směřující k I. mlýnu. Zde byla na pomníku německého průkopníka turistiky na Chomutovsku a profesora chomutovského učitelského ústavu Aloise Schmidta z roku 1896 odhalena nová pamětní deska se jménem Petra Bezruče (osazení nové pamětní desky na pomníku odsouhlasila rada MěstNV 25. srpna). Součástí oslav bylo i přejmenování celého údolí Chomutovky (německy Grundtal) od Chomutova až po Horu Sv. Šebestiána na Bezručovo údolí, které na návrh zaměstnanců poštovního úřadu v Chomutově provedl ONV svým usnesením ze dne 19. července.</p>
<p>Personální změny v ONV</p>	<p>26. září si rada ONV zvolila místo Rudolfa Broma za svého člena (s výhradou dodatečného schválení této volby plénem ONV) ing. Jaroslava Dosoudila. Plénum ONV tuto volbu schválilo 3. října, kdy se také místo J. Dosoudila stal novým členem pléna František Šustr (všichni KSC).</p>
<p>Nová expozice městského muzea</p>	<p>28. září byla pro veřejnost otevřena nová expozice městského muzea, připravená a instalovaná po květnu 1945.</p>
<p>Odsun Němců v září</p>	<p>V září bylo z Chomutova vypraveno celkem sedm transportů s německým obyvatelstvem. Prvních šest směřovalo do ruského okupačního pásma (2. září 1 240 osob, 6. září 1 216 osob, 8. září 1 197 osob, 13. září 1 200 osob, 15. září 1 214 osob a 17. září 1 210 osob) a poslední (24. září, 1 100 osob) do amerického okupačního pásma.</p>

<p>Zrušení sběrného střediska</p>	<p>4. října se rada MěstNV rozhodla dům v ulici 5. května, který se až dosud používal jako sběrný tábor pro Němce, nabídnout k dalšímu využívání chomutovským válcovným výměnou za dům č.p. 948 na rohu ulic Beethovenova a Školní. Také vyzvala místní organizaci Českého svazu mládeže k vyklizení vily č.p. 3201 v Čelakovského ulici, aby v ní mohly být zřízeny byty.</p>
<p>Personální změna v ONV</p>	<p>14. října odstoupil z rady ONV E. Kalivoda (zůstal ale členem pléna) a nahradil jej Ladislav Schönfeld (oba soc. dem.). Plénum ONV tuto změnu schválilo 7. listopadu.</p>
<p>Vykácení kaštanů v ulici Na příkopech</p> <p>Záštitu nad oslavami VŘSR</p>	<p>15. října schválila rada MěstNV „<i>návrh na vykácení aleje kaštanů v ulici Na příkopech, ježto jsou příliš vzrostlé a poškozují budovy v této ulici. Současně usneseno uložit městskému zahradnictví, aby na jaře v příštím roce tuto alej nahradilo lipami.</i>“</p> <p>Rovněž vyhověla žádosti místní odbočky Svazu přátel SSSR a převzala záštitu nad konáním oslav sovětské Říjnové revoluce v Chomutově.</p>
<p>Souhlas s demolici děkanství, jezuitské koleje a semináře</p>	<p>18. října doporučila rada MěstNV, aby vyjasnění majetkových otázek a vztahů byla kvůli rozšíření stísněného prostoru zbořena budova děkanství u kostela Nanebevzetí P. Marie na náměstí a také zadní trakt radnice. 6. prosince pak odsouhlasila i návrh na zbourání Masarykových kasáren v bývalé jezuitské koleji a budovy starého gymnasia (jezuitského semináře) a 13. prosince požádala prostřednictvím ONV o odsouhlasení demolice ministerstvo národní obrany.</p>

<p>Pátrání po Němcích, vyhýbajících se odsunu</p>	<p>S blížícím se ukončením odsunu přijalo plénum MěstNV 23. října návrh majora K. Prášila „<i>aby byla znovu proveden důkladná razie na sportovním hřišti, kam se dostaví i osoby z továren, kde budou přezkoušeny jejich osobní doklady za spolupráce ONV a za účasti vojska</i>“ a udělil mu k provedení této akce plnou moc. Domovní prohlídky, zaměřené na vyhledávání ukrytých Němců, probíhaly v Chomutově už od konce září.</p>
<p>Přejmenování městského parku</p>	<p>Při oslavách 28. října byl městský park, nazývaný od roku 1945 „Benešovy sady“ přejmenován na „Sady presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka“. (Návrh rady MěstNV ze 4. října odsouhlasilo plénum MěstNV 23. října). Odhalení bronzové desky s novým názvem parku muselo být odloženo (nový termín byl stanoven na příští rok na den narozenin T. G. Masaryka 7. března), protože desku se nepodařilo včas vyrobit.</p>
<p>Odsun Němců v říjnu</p>	<p>V říjnu byly z Chomutova vypraveny tři transporty s odsunovaným německým obyvatelstvem; dva (3. října, 1 200 osob a 24. října, 1 217 osob) do amerického okupačního pásma a jeden (12. října, 1 142 osoby) do ruského okupačního pásma.</p>
<p>Sjezd motoristů</p>	<p>5. listopadu pořádala chomutovská pobočka Autoklubu ČSR v Chomutově sjezd motoristů. Při té příležitosti měly být ve městě osazeny dopravní ukazatele směru a na křižovatkách vyznačena přednost v jízdě.</p>

<p>Ukončení organizovaného hromadného odsunu</p>	<p>7. listopadu byl z Chomutova do amerického okupačního pásma vypraven v rámci hromadného organizovaného odsunu v roce 1946 poslední, v pořadí již jedenatřicátý transport s odsunovanými Němci (1 061 osoba).</p> <p>Během této akce bylo v roce 1946 do amerického a ruského pásma odsunuto přes třicet sedm tisíc německých obyvatel města a okresu Chomutov. Dále v tomto roce z Chomutova do amerického okupačního pásma odejelo přes devět set antifašistů.²</p>
<p>Založení závodní organizace KSČ na MěstNV</p> <p>Pozemky pro letiště u Pesvic</p>	<p>22. listopadu vzala rada MěstNV na vědomí, že na městském národním výboru byla založena závodní organizace KSČ.</p> <p>Téhož dne požádala chomutovská odbočka Českého národního aeroklubu radu ONV, aby si u správy pozemkového fondu zajistila přednostní nárok na přidělení pozemků u Pesvic, vhodných pro zřízení okresního letiště.</p>
<p>Udělení čestného občanství E. Benešovi a K. Gottwaldovi</p> <p>Rozpočet na rok 1947</p>	<p>25. listopadu odsouhlasilo plénum MěstNV jednomyslně udělení čestného občanství prezidentu Eduardu Benešovi a předsedovi vlády Klementu Gottwaldovi. Návrh na udělení čestného občanství podali národní socialisté a komunisté na zasedání rady MěstNV 22. listopadu. Současně rada rozhodla o vyslání delegací k oběma politikům, které je měli požádat o jejich souhlas s udělením čestného občanství a Klementu Gottwaldovi navíc ještě poblahopřát k jeho padesátým narozeninám.</p> <p>Téhož dne schválilo plénum také rozpočet města na roku 1947. Celková výše řádných výdajů měla dosahovat 52 905 914 Kčs a úhrada příjmů 20 056 789 Kčs. O úhradu schodku ve výši 32 849 128 Kčs měl být požádán Zemský národní výbor v Praze a jeho vyrovnávací fond.</p>

<p>Demolice</p>	<p>V listopadu a prosinci začalo plánovité odstraňování válečných trosků, budov, poškozených bombardováním, a staveb, bránících rozvoji města, na kterou Chomutov dostal dotaci od Zemského národního výboru v Praze ve výši 9 600 000 Kčs. Odhadem se jednalo asi o dva tisíce kubických metrů zdiva.</p>
<p>Městská kronika</p>	<p>Podle zprávy vedoucího kulturního referátu MěstNV, přednesené na plenárním zasedání 18. prosince, pracoval na vyhotovení městské kroniky archivář dr. Emil Puchmajer.</p>
<p>Zrušení továrny „Winkler a Zuth“</p>	<p>V prosinci rozhodl průmyslový referát ONV o zrušení továrny „Winkler a Zuth“ v Chomutově v Důlní ulici a o převozu jejího strojního zařízení na Slovensko. Rada MěstNV se 27. prosince rozhodla proti tomu podat protest a požadovat, aby se podobné jednostranné kroky, podniknuté bez vědomí města, do budoucna už neopakovaly.</p>
<p>Propouštění přebytečných zaměstnanců Změny ve správě muzea</p>	<p>30. prosince jednala rada MěstNV o propouštění přebytečných zaměstnanců. Výpověď podalo nebo dostalo čtrnáct zaměstnanců a dalších deset bylo jako tzv. „přebytečné síly“ dáno k dispozici Zemskému národnímu výboru v Praze. Mezi nimi byl i dosavadní správce muzea Alois Klouda, s jehož prací vyslovila rada MěstNV 22. a 29. listopadu nespokojenost. Správu městského muzea převzal dr. Emil Puchmajer.</p>

Poznámky:

¹ Tomáš Staněk, *Tábory v českých zemích 1945-1946*. Slezský ústav Slezského zemského muzea v Opavě 1996, s. 125 a 148, pozn. č. 52 a 167.

² Státní okresní archiv Chomutov se sídlem v Kadani, fond ONV Chomutov, kartony č. 394 a 395.

Kronika města Chomutova
1946
(dodatečný zápis)

Z archivních pramenů a odborné literatury sestavil v roce 2006 Petr Rak.